

Imaami Sharmarke Said Aw-Mussen kirjallinen lausunto perustuslakivaliokunnalle hallituksen esityksestä HE 69/2024 vp

Aihe: Hallituksen esitys HE 69/2024 vp, jossa ehdotetaan naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun säätämistä rangaistavaksi erillisin rikoslain säännöksiin

Asia: Kirjallinen lausunto. Eduskunnan lakivaliokunnan pyyntö 10.10.2024 klo 10.45.

Arvoisa puheenjohtaja ja perustuslakivaliokunnan jäsenet,

Kiitän eduskunnan lakivaliokuntaa mahdollisuudesta tuoda esille näkökulmamme koskien naisten ja tyttöjen sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun säätämistä rangaistavaksi erillisin rikoslain säännöksiin.

Islamin kanta sukuelinten silpomiseen on selkeä. Silpominen ei perustu Koraaniin tai profeetta Muhammadin (rauha hänelle) opetuksiin. Kyseessä on kulttuurinen käytäntö, jota on harjoitettu tietyissä osissa maailmaa jo ennen islamin leviämistä. Islamin opetukset keskittyvät yksilön hyvinvoinnin ja turvallisuuden takaamiseen, ja kaikenlainen vahingoittaminen, kuten silpominen, on ehdottomasti kielletty.

Muslimimaiden toimenpiteet sukuelinten silpomisen estämiseksi

Monet muslimienemmistöiset maat ovat tunnustaneet tämän käytännön haitallisuuden ja ryhtyneet konkreettisiin toimiin sen kitkemiseksi:

1. **Egypti:** Egyptissä sukuelinten silpominen kiellettiin lailla vuonna 2008, ja vuonna 2016 säädettiin vielä tiukemmat rangaistukset. Silpomisesta voi saada jopa 15 vuoden vankeustuomion, ja lääketieteellisten ammattilaisten osallistuminen johtaa heidän ammattilupansa menettämiseen. Lisäksi Egyptissä on toteutettu laajamittaisia valistuskampanjoita, joihin on osallistunut uskonnollisia johtajia ja terveysalan ammattilaisia.
2. **Somalia:** Somalian väliaikainen perustuslaki kieltää sukuelinten silpomisen. Vaikka täytäntöönpanossa on haasteita, Somalia on ottanut käyttöön valtion virastojen ja kansalaisjärjestöjen yhteistoimia, joilla pyritään lisäämään tietoisuutta haitallisesta käytännöstä ja vahvistamaan lainsäädäntöä.
3. **Indonesia:** Indonesiassa sukuelinten silpominen on ollut perinteinen tapa tietyillä alueilla. Hallitus on kuitenkin ottanut käyttöön lainsäädäntötoimia ja pyrkinyt valistamaan ihmisiä kansallisten ohjelmien ja kampanjoiden avulla, joissa terveysviranomaiset ja uskonnolliset johtajat ovat olleet merkittävässä roolissa.
4. **Sudan:** Vuonna 2020 Sudan säätöi historiallisen lain, joka teki sukuelinten silpomisesta rikoksen, josta voidaan tuomita jopa kolmen vuoden vankeusrangaistukseen. Tämä oli merkittävä askel kohti naisten oikeuksien parantamista ja silpomisen poistamista maasta.

Näiden esimerkkien lisäksi monet muslimimaat, kuten Mauritania ja Djibouti, ovat ottaneet käyttöön lainsäädäntötoimia silpomisen kitkemiseksi. Monissa maissa on käynnissä valistuskampanjoita, joissa yhteisön uskonnolliset ja kulttuuriset johtajat ovat aktiivisesti mukana. Esimerkiksi Egyptissä Al-Azharin suuri imaami on antanut julkisia fatwoja, joissa hän tuomitsee silpomisen ja korostaa sen olevan islamin oppien vastaista.

Suomalaisen muslimiyhteisön toiminta

Suomalaiset muslimiyhteisöt ovat olleet aktiivisesti mukana keskusteluissa ja lausuntojen antamisessa, erityisesti kun asia oli edellisen kerran esillä kansalaisaloitteen myötä. Muslimiyhteisöt Suomessa ovat

yksiselitteisesti tuominneet sukuelinten silpomisen. Muslimiyhteisössä on tehty tiivistä yhteistyötä viranomaisten kanssa tämän ilmiön kitkemiseksi.

Päätelmä ja suositukset

Hallituksen esitys HE 69/2024 vp on tärkeä ja oikea askel sukuelinten silpomisen kitkemiseksi myös Suomessa. Erillisten rikoslain säännösten lisääminen antaa selkeät puitteet sukuelinten silpomisen ja sen valmistelun rangaistavuudelle. Näiden lainsäädännöllisten toimien rinnalle on kuitenkin tärkeää kehittää jatkuvaa ja kulttuurisensitiivistä valistusta sekä yhteistyötä eri yhteisöjen kanssa, jotta käytännöstä voidaan päästä eroon kokonaan.

Oman muslimiyhteisöni edustajana sekä arvojohtajana koen velvollisuudekseni tehdä työtä tämän tavoitteen eteen ja tukea kaikkia naisia ja tyttöjä heidän oikeudessaan elää vapaana vahingollisista perinteistä. Tuemme hallituksen esitystä ja kannustamme sen hyväksymiseen.

Kunnioittavasti,

Sharmarke Said Aw-Musse

Imaami, Myyrmäen As-Salam moskeija